

Topadvocaten: m/v/x?

JUSTITIE Programma's als *Justice for all* zijn een slag in het gezicht voor iedereen die zich inspant voor meer diversiteit aan de balie.

Met veel toeters en bellen kondigde televisiezender Vier *Justice for all* aan, een nieuwe reality-reeks waarin 'zeven strafpleiters tonen hoe het er aan toegaat achter de schermen van een rechtszaak'. Deze zomer was deze docureeks al te zien op betaalzender Play, maar voor Vier vormt de reeks blijkbaar ook voer voor het brede publiek. Gisteren werd de eerste aflevering uitgezonden. De reclame voor deze reeks werd kracht bijgezet door een stoere foto van de zeven 'topadvocaten' die als 'zwaargewichten van de balie' de hoofdrol vertolken: zeven mannen.

Als advocaten is het onze tweede natuur om onze woorden te wikken en te wegen, maar over de toon en vooral de volledig mannelijke casting van dit programma zijn we collectief verontwaardigd. Zoals deze krant al eerder aangaf, staat dit programma haaks op de huidige tijdgeest (*DS 3 augustus*).

Je moet geen feministische advocaten zijn om met je ogen te rollen bij het kijken naar *Justice for all*. Welk beeld schetst Vier voor jonge meisjes en vrouwen die ambiëren om advocaat te worden of die het al zijn en willen doorgroeien in dit mooi beroep? Het label 'topadvocaat' wordt in het programma uitsluitend gekleefd op mannen. Zou dat er onbewust niet toe kunnen leiden dat kijkers, zowel mannen als vrouwen, dergelijke connotatie internaliseren en adjectieven als 'top' gaan verbinden met 'mannen'? De advocatuur is een sector die te kampen heeft met stereotypes en genderongelijkheid. Veel advocatenkantoren hebben nog steeds een brede vrouwelijke basis maar een smalle mannelijke 'top'. De voorstelling dat 'topadvocaten' mannen zijn, bestendigt deze ongelijkheden alleen maar.

Mannenbastion?

Ten tweede is deze 100 procent mannelijke casting een ontkenning van de cijfermatige realiteit van onze beroepsgroep. De advocatuur bruist van de tradities: we verschijnen in toga's en we gebruiken al graag eens moeilijke woorden wanneer het eigenlijk ook eenvoudig kan. Maar één historisch element zijn we ondertussen verloren: de balie is niet langer het mannenbastion.

De meest recente cijfers die we hebben gevonden, dateren uit 2018: ongeveer 45 procent van de Belgische ad-

vocaten zijn vrouwen. Dit is ook niet onlogisch, aangezien ongeveer 65 procent van de masterstudenten rechten vrouwen zijn. Waar er in veel beroepen een gevecht is om vrouwen aan te trekken, is dat in de advocatuur geen probleem. Maar dat er geen probleem is bij de instroom van vrouwen, staat in schril contrast met de vaststelling dat veel vrouwen na een aantal jaren aan de balie hun toga aan de haak hangen. Veel kantoren, de onze inclusief, en andere initiatieven (bijvoorbeeld *Women in Law and Leadership*) doen inspanningen om vrouwelijk toptalent te laten doorgroeien. Dat blijkt vooralsnog niet vanzelfsprekend. Programma's als *Justice for all* zijn dan ook een slag in het gezicht voor iedereen die zich inspant voor meer diversiteit aan de balie.

Ten derde bevestigt dit programma het ontorechte cliché van de advocaat, en van de strafpleiter in het bijzonder, als arrogante pitbull. Bepaalde uitspraken doen de deontologische wenkbrauwen fronsen. Als vrouwen ook een hoofdrol hadden gekregen in dit programma, dan had dit misschien ook een ander beeld van de advocatuur opgeleverd. Voor alle duidelijkheid: uw leven interesseert ons wel.

Heeft Vier geen vrouwelijke topadvocaten gevraagd, of heeft Vier na voldoende ernstige pogingen werkelijk geen vrouwelijke topadvocaten gevonden die wilden deelnemen? Hoewel het ons weinig waarschijnlijk lijkt, hopen wij alvast op dat laatste.

De onlangs overleden rechter van het Amerikaanse Hooggerechtshof, Ruth Bader Ginsberg, heeft zich eerst als advocaat en dan als rechter eindeloos ingezet voor gelijke rechten tussen mannen en vrouwen. Ooit zei ze: 'Als ik de vraag krijg "wanneer zullen er genoeg vrouwen in het Hooggerechtshof zitting hebben" en ik antwoord: "als er negen zijn", dan zijn de mensen gechoqueerd. Maar er zaten negen mannen in, en niemand heeft daar ooit een vraag over gesteld.'

Dat wij hier schrijven, ettelijke jaren na deze uitspraak van RBG, toont aan dat de geesten gerijpt zijn: een uitsluitend mannelijk panel van advocaten naar voren schuiven doet meer dan alleen vragen rijzen, het is onaanvaardbaar.

Lizelotte De Maeyer, Marie Heyvaert, Maria-Clara Van den Bossche, Ellen Van Malder, Julie Van thienen
Allen advocaat aan de balie van Brussel.